

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Sztuka interpretacji tekstów kultury praktyce edukacyjnej (Konwersatorium), PG_00211202						
Kierunek studiów	Filologia polska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027			
Poziom kształcenia	II stopnia	Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych			
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji		na uczelni			
Rok studiów	1	Język wykładowy		polski			
Semestr studiów	2	Liczba punktów ECTS		2.0			
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia		zaliczenie			
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	prof. dr hab. Grażyna Tomaszewska					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		18.0	50
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest poszerzenie wiedzy i umiejętności przyszłego nauczyciela polonisty w zakresie świadomości estetycznej związanej z podstawowymi kategoriami estetycznymi (harmonijnymi i dysharmonijnymi), formami recepcji (tradycyjnej i współczesnej) oraz stosowania w praktyce szkolnej (zwłaszcza szkoły średniej) różnych form sztuki interpretacji tekstów kultury, by stały się one w praktyce lekcyjnej rzeczywistym materiałem do rozwijania upodmiotowionej, ale i pogłębionej interpretacyjnie uczniowskiej aktywności.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPMU2_U08] Posiada umiejętności literackie, językoznawcze oraz kompetencję językową umożliwiającą podjęcie pracy związanej z wybraną specjalnością.	posiada pogłębione umiejętności polonistyczne pozwalające na efektywną praktykę edukacyjną	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU5] realizacja zadania problemowego
	[FPMU2_U02] Posiada językowe oraz literackie umiejętności wystarczające do przygotowania specjalistycznych prac pisemnych oraz wystąpień w języku polskim o różnej formie, celu, objętości i stylu, z wykorzystaniem właściwych dla przedmiotu badań metodologii oraz źródeł i nowych technologii.	- posiada umiejętność skonstruowania projektu edukacyjnego	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU5] realizacja zadania problemowego
	[FPMU2_U04] Posiada umiejętności samokształcenia w zakresie literaturoznawstwa i moderowania tego procesu u innych.	potrafi przełożyć na język praktyki edukacyjnej zdobyte współczesnej humanistyki	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU5] realizacja zadania problemowego
	[FPMU2_W01] Posiada pogłębioną wiedzę o powiązaniach literaturoznawstwa z innymi obszarami humanistyki oraz wybranymi obszarami nauk społecznych, w szczególności naukami o kulturze i religii, naukami o sztuce, filozofią, historią, psychologią, socjologią oraz jest świadom podstawowych problemów i możliwości badawczych wynikających z powiązania tych obszarów.	posiada pogłębioną wiedzę o powiązaniach literaturoznawstwa z praktyką edukacyjną w zakresie interpretacji różnych tekstów kultur	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SW5] realizacja zadania problemowego
	[FPMU2_W10] Ma pogłębioną wiedzę literaturoznawczą oraz językoznawczą z zakresu wybranej specjalności w kontekście przemian kulturowo-cywilizacyjnych.	- ma wiedzę dotyczącą metodologii i metodyki czytania tekstów kultury (	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SW5] realizacja zadania problemowego
	[FPMU2_W08] Rozpoznaje w tekstach kultury odbicie dylematów współczesnej cywilizacji a także reguł ekonomicznych, prawnych i gospodarczych, rządzących współczesnym światem wpływających na rozwój różnych form przedsiębiorczości.	rozpoznaje w najnowszych tekstach kultury odbicie społeczno-politycznych uwarunkowań	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SW5] realizacja zadania problemowego
	[FPMU2_K06] Świadomie rozwija własne kompetencje zawodowe w zakresie literaturoznawstwa oraz językoznawstwa, stając się gotowym do zmieniającej się rzeczywistości.	- świadomie pełni i rozwija własne kompetencje związane z metodologią i metodyką czytania różnych tekstów kultury	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK5] realizacja zadania problemowego [SK6] demonstracja umiejętności praktycznych
Treści przedmiotu	Problematyka konwersatorium - Tradycyjne a ponowoczesne teksty kultury oraz ich związek z edukacją polonistyczną. - Rola świadomości estetycznej w edukacji polonistycznej. - Dialog tradycyjnych i współczesnych kategorii estetycznych oraz ich funkcja interpretacyjna w zastosowaniu do edukacji polonistycznej. - Rola sztuki interpretacji w przybliżeniu autentycznego, upodmiotowionego kontaktu ucznia z tekstem kultury. - Sztuka interpretacji współczesnych tekstów kultury a problem wartości i wartościowania. - Zastosowanie różnych ponowoczesnych form sztuki interpretacji tekstów kultury w praktyce szkolnej. - Możliwości ograniczania schematyzmu lekcyjnego poprzez wykorzystanie ponowoczesnych form sztuki interpretacji tekstów kultury w praktyce szkolnej. - Sztuka interpretacji tekstów kultury jako przeciwwaga dla szkolnego encyklopedyzmu i praktyki odtwarzania gotowej wiedzy o tekstach kultury. - Przygotowanie przyszłych nauczycieli polonistów do uruchamiania różnych form uczniowskiego autentycznego dialogu z tekstami kultury (dawnymi i współczesnymi). - Przygotowanie przyszłych polonistów do dystansowania się i krytycznego namysłu nad gotowymi materiałami pomocniczymi (w tym internetowymi) związanymi z tekstami kultury w edukacji polonistycznej. - Relacje między literaturą a innymi tekstami kultury we współczesności w odniesieniu do edukacji polonistycznej. - Sztuka interpretacji tekstów kultury jako szansa wyzwolenia lekcji literackich ze szkolnego schematyzmu. - Zastosowanie w szkole sztuki interpretacji tekstów kultury jako przygotowanie uczniów do aktywnego, ale i refleksyjnego uczestnictwa w kulturze, stawiającego opór manipulacjom i bezwonnemu podporządkowywaniu się przemocy symbolicznej w różnych jej stereotypizujących aspektach.		
Wymagania wstępne i dodatkowe			

Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	praca zaliczeniowa	51.0%	60.0%
	obecność i aktywny udział w zajęciach	80.0%	40.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	W. Tatarkiewicz, Dzieje sześciu pojęć. Sztuka Piękno Forma Twórczość - Odtwórczość Przeżycie estetyczne, Warszawa 1976 (wybrane zagadnienia). M. Gołaszewska, Estetyka i antyestetyka, Warszawa 1984 (wybrane zagadnienia). M. Wallis, Przeżycie i wartość, Kraków 1968 (wybrane zagadnienia). W. Stróżewski, Wokół piękna. Szkice z estetyki, Kraków 2002. M. Popiel, O nową estetykę. Między filozofią sztuki a filozofią kultury, w:] Kulturowa teoria literatury. Główne pojęcia i problemy, red. M.P. Markowski, R. Nycz, Kraków 2006. U. Eco, Sztuka, Kraków 2008 (wybrane zagadnienia). S. Wyslouch, Literatura a sztuki wizualne, Warszawa 1994 (rozdz. Tekst a ilustracja, Adaptacja filmowa jako przekład intersemiotyczny	
		G. Tomaszewska, Praktyki czytania. Ponowoczesna interpretacja a szkoła, Gdańsk 2019 (część pierwsza, rozdz. Interpretacja ponowoczesna a (bez)interpretacja szkolna: Drogi okrężne, s. 41-75). M. Szoska, Trudna obecność. Film w edukacji polonistycznej a interpretacja, Gdańsk 2018 (cz. 1., rozdz. Uczeń i nauczyciel w zwierciadle ekranu, s. 114-136). W. Bobiński Witold, Przygody człowieka patrzącego. Ponowoczesna teoria obrazu a szkolne praktyki interpretacyjne, w: Ikoniczne i literackie teksty w przestrzeni nowoczesnej dydaktyki, pod red. A. Pilch, M. Rusek, Kraków 2015, (s. 131-167). A. Pilch, Zobaczyć opowiadanie obrazu, w: Ikoniczne i literackie teksty w przestrzeni nowoczesnej dydaktyki, pod red. A. Pilch i M. Rusek, Kraków 2015. M. Cackowska, Współczesna książka obrazkowa pojęcie, typologia, badania, teorie, konteksty, dyskursy, [w:] Książka obrazkowa. Wprowadzenie, red. M. Cackowska, H. Dymel-Trzebiatowska, J. Szyłak, Poznań 2017. J. Szyłak, Komiksy i książki obrazkowe. Miejsca wspólne, [w:] Książka obrazkowa. Wprowadzenie, red. M. Cackowska, H. Dymel-Trzebiatowska, J. Szyłak, Poznań 2017.	
	Uzupełniająca lista lektur	A. Grodecka, Czytanie czy patrzeć. O różnych stylach odbioru malarstwa, [w:] Czytanie tekstów kultury, pod red. B. Myrdzik, I. Karwatowskiej, Lublin 2007. W. Bobiński Witold, Wyksztalić widza. Sztuka oglądania w edukacji polonistycznej, Kraków 2016 (wybór). Skoro i tak gram. Edukacja kulturowa poprzez teatr, pod red. G. Tomaszewskiej i D. Szczukowskiego, Gdańsk 2009 (s. 197-207). M. Szoska, Trudna obecność. Film w edukacji polonistycznej a interpretacja, Gdańsk 2019 (cz. 2: Praktyka lekcyjna a interpretacja wybrane rozdziały). Adaptacje. Szkolne użycia ponowoczesnych (anty)teorii literatury, red. G. B. Tomaszewska, D. Szczukowski, Gdańsk 2018 (N. Grzeszczuk, Wieloświat W. Szymborskiej w praktyce szkolnej, s. 155-176). Myrdzik Barbara, Morawska Iwona, Latoch-Zielińska Małgorzata, O roli kulturowego doświadczenia przestrzenności. Studia i szkice z edukacji polonistycznej, Lublin 2016. (I. Morawska, Ciało jako tekst kultury w edukacji polonistycznej, s. 149-161, M. Latoch-Zielińska, W niewoli wyglądu. O kreowaniu wizerunku młodych ludzi w Internecie, s. 163-175). E. Nowak, Instalacje plastyczne w doskonaleniu sztuki interpretacji, w: Ikoniczne i literackie teksty w przestrzeni nowoczesnej dydaktyki, pod red. A. Pilch, M. Rusek, Kraków 2015, s. 169-178.	
	Adresy eZasobów		
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania			
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy		

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.